

BESLISSENDE „SLAG OM DE VELUWE” IN ALLE HEVIGHEID ONTBRAND

Oefening „Crescendo” kinderspel, maar bittere noodzaak

(Van een speciale verslaggever)

DE eigenlijke slag op de Veluwe is gistermorgen in alle hevigheid ontbrand. Om klokslag elf uur overschreden moedige, fanatieke eenheden van het Blauwe leger de denkbeeldige grens, die de vierdaagse oefening „Crescendo” dwars over de Veluwe heeft getrokken.

Doch het moordende Rode artillerievuur van de Blauwen, de onophoudelijke aanvallen van bommenwerpers en jachtvliegtuigen, hebben het moreel van de Rode verdedigers van het Westland niet kunnen breken.

Rond Putten, Garderen en Nieuw-Millingen, hadden zij zich stevig ingegraven, en toen de eerste Blauwe troepen, onder dekking van tanks en artillerie, de grens overgingen, doken de gecamoufleerde verdedigers overal op uit hun schuttersputten en openden zij het vuur op de aanvallers.

Zo zou het gistermorgen op de Veluwe geweest zijn als men had moeten spreken van werkelijke, harde oorlog. Doch de oefening Crescendo lijkt in vele dingen niet bepaald op een veldslag.

Wij lagen bij de Rode troepen in stelling op de heuvelen of een vlamdelijke lucht aanval kwam.

Aan de horizon spatte de aarde bond op van de ontstortende springstoffen, welke de artillerie moest nabootsen. Het dichte struikgewas bewaakte hevig heen en weer door de voorwaarts dringende Blauwen.

Doch de soldaten Henk Sloos uit Winterswijk en Henk van der Linden uit Barendrecht vergaten alles om zich heen om te kijken naar de duikende en gierende Meteor-straaljagers, die verondersteld werden de Rode stellingen te bestoken. Recht overend stond Henk Sloos, zijn radio-ontvanger op zijn buik. Ook zijn kameraad vergat alle dekkingen, voorschrijven en zelfs zijn doggebrande stenug. Het schouwspel van de snelgierende vliegtuigen was te adembenemend.

Even later waren zij echter weer de dappere Rode verdedigers van hun stellingen. Henk van der Linden vuurde onafgebroken magazijn na magazijn van zijn sten leeg (stel u gerust, belastingbetaler, er zaten geen patronen in) en dat alleen terwille van een Amerikaanse filmopname, die „Crescendo” kwam filmen daar op de winterse heide bezuiden Ermelo.

In het oefenprogramma stond, dat de aanval van het Blauwe 44ste bataljon moest vastlopen in het vuur van de Rode stellingen. En dit gebeurde. Daar is nu eenmaal niets aan te doen.

Maar ook zonder de voorschrijven van de staf hadden wij de aanvallers weinig kans gegeven tegen de verdedigers van het 44ste bataljon. De gehele nacht reeds hadden deze mannen in hun kille schuttersputten liggen kleumen.

En de aanval van gisteren ging gepaard met een gure, harde wind en een dreinerige mistregen. De soldaten vonden het echter wel best zo. Zij hadden hun uniformen opgevuld met oude kranten en wat kon je ten slotte nog meer doen om wat voorzorgzaamheid te bestrijden?

Oorlog in „Het Putterje”

„De bedoeling van deze oefening is de werkelijke oorlogsmomentsigheden zo dicht mogelijk benaderen”, zeide de commandant der strijdkrachten te veld, generaal-majoor A. T. C. Opsomer, aan de vooravond van Crescendo in zijn tijdelijk hoofdkwartier op de Harskamp. En het is merkwaardig, hoe dicht de werkelijkheid soms inderdaad benaderd wordt.

Voor de gewone soldaat, die een hele nacht en dag in zijn schuttersput ligt te kleumen zonder dat er iets gebeurt, is het al die tijd werkelijke oorlog. Wachten en wachten, zonder dat je weet waarom. Dat is het lot van elke frontsoldaat.

Werkelijke oorlog is het ook voor de stafofficieren op de Harskamp, die elke avond in de buscoopzaal het verloop van de strijd volgen op een enorme maquette. Een serjeant verplaatst een rood blokje en zij weten, dat er een bataljon is opgerukt. Een blauw blokje krijgt een ander plaats en iedereen weet, dat dit onderdeel vernietigd is.

Ook voor de majoor die gistermiddag zijn hoofdkwartier had opgesloten in cafe-restaurant „Het Putterje” in Putten, was het een ogenblik echt oorlog.

Niet zozeer vanwege dat hoofdkwar-

wanneer er een lichtkogel werd afgeschoten.

Ook dit is de werkelijkheid van een echt oorlog. De gewone soldaat weet altijd meer dan zijn superieuren verwachten.

Doch majoor en soldaat — al zal de laatste het niet zo precies onder woorden brengen weet, dat Crescendo geen kinderspel is, geen oefening om de „hege ome” van de staf een plezierige doen, doch bittere noodzaak.

De wil tot zelfbehoud en de wens naar vrede, zoals generaal majoor Opsomer het uitdrukte, beheersen vier dagen lang de koude, herfstachtige Veluwe.

ter natuurlijk, immers, in een werkelijke oorlog had ook hij waarschijnlijk genoeg moeten nemen met een minder comfortabel en minder in het oog lopend onderkomen. Doch alle warmte en goede koffie ten spijt werd het oorlog daar in „Het Putterje” toen de pers in groten getale een kijkje kwam nemen. Met een ernstige trek om zijn grijze kniel was waarschuwde hij de journalisten voor al het onheil, dat hen te wachten stond wanneer zij, zonder geleide van een officier het veld intrakken. En wij gelooven, dat hij het stellig meende ook!

De wil tot zelfbehoud

Ook verzocht de majoor ons niet aan de manschappen te verklaappen, dat de aanval om elf uur in de ochtend zou komen. Om het realistisch te houden, beejrijkt u!

De eerste de beste soldaat echter, die wij achter een kunstige en voortreffelijke camouflage ontdekten vertelde ons, dat de Blauwen om elf uur zouden aanvallen en weer zouden ophouden